

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2023-388

23.5.2023

Gjensidige Forsikring ASA

Bygning - innbo (kombinert)

Sprekkskader på bygning – oppstått plutselig som følge sprenging?

Sikrede meldte inn skader i form sprekker på mur og flislagt gulv i sitt bolighus. Han mente at skadene skyldtes sprengningsarbeid utført på naboeiendommen. Foretaket engasjerte to fagkyndige; tømrer A og takstmann B. A konkluderte med at skadene skyldtes endringer i temperatur og luftfuktighet. B fastslo at skadene hadde oppstått over tid. Sikrede fremla en skaderapport fra fagkyndig C, som konkluderte med at skadene hadde oppstått plutselig som følge av sprengningsarbeidet. Foretaket rekvirerte da en ny takstmann D, som fastslo at skadene hadde oppstått som følge av indirekte påvirkning etter rystelser som var utløst pga. svakheter og feil i konstruksjonen. Foretaket avviste ansvar og anførte at det ikke var tilstrekkelig dokumentert at skadene skyldtes en dekningsmessig årsak. Sikrede anførte at han hadde fremlagt tilstrekkelig dokumentasjon på at skadene hadde oppstått plutselig som følge av sprengningsarbeidet. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning etter sprekkskader i bygning.

Sikredes bygningsforsikring har følgende vilkår:

Dekkes

Plutselig og uforutsett skade ved:

- Brannskade (...)
- Vannskader (...)
- (...)
- Andre plutselige og uforutsette skader

Dekkes ikke

- (...)
- Skade som kun består i flekker, riper, svinnsprekker, avskallinger, og knirk i gulv samt mindre hakk og merker.
- (...)
- Skader som skyldes tele, setninger, jordtrykk og utilstrekkelig eller sviktende fundamentering.

Sikrede meldte inn skade i form sprekker på murvegg og flislagt gulv i sitt bolighus i februar 2022. I skademeldingen opplyste han om at det hadde blitt utført sprengningsarbeid på en naboeiendom under 100 meter unna huset. Videre opplyste han om følgende:

I fm. med rengjøring i går så vi overraskende langsgående sprekker i gulvet i underetasjen. De var ikke der i fm. rengjøringen 28 januar 2022. Sprengningen 31 januar 2022 har tydeligvis vært mer ødeleggende som vist på vedlagte bilder. Vårt hus ble bygget i 1984, og anses for å være svært solid. Det er først ved

sprengningsaktiviteter hos naboen at sprekker har oppstått. Om det er flere følgeskader av sprengningene hos naboen som skjuler seg kjenner vi ikke til pr. nå.

Foretaket rekvirerte et tømmerfirma A til å utføre befaringsav sikredes eiendom. Av skaderapporten fremgikk bl.a. følgende:

Utrekningene for veilederne grenseverdier for å unngå skade på byggverk er 42 mm/s.

9,12mm/s er langt under grenseverdien på 42 mm/s.

Vibrasjonsnivået har således vært godt under de nivåer hvor det kan forventes direkte bygningsmessige skader som følge av sprengningsarbeidene.

Skadene skyldes naturlige forhold og er forventet som følge av endringer i temperatur og luftfuktighet.

Foretaket avslo erstatning under henvisning til at forsikringen ikke dekket skade som skyldtes setninger, jordtrykk, utilstrekkelig eller sviktende fundamentering.

Sikrede klagde på avslaget i april 2022.

På bakgrunn av sikredes klage besluttet foretaket å rekvirere takstmann B. Av hans rapport fremgikk følgende:

Sprekker i flis kjellergulv. I følge bilder ser disse å kunne være av eldre årgang, da sprekker ser ut til å ha slitte bruddkanter, avskalinger (avrundet etc og løse biter mangler) Da høyst sannsynlig utviklet seg over tid. (...) Ikke sannsynlig at disse plutselig skal kunne ha oppstått i brøkdelen av ett sekund som følge av en plutselig ytre påvirkning.

Sprekk i brannvegg el v/peis. Dette skyldes trolig normal temperatur bevegelse i bakenforliggende eller murverk. Høyst sannsynlig ikke en konstruksjonsmessig svekkelse, men kun av kosmetisk natur.

(...)

Skader vurderes å ha gradvis utviklet seg over tid, noe som ofte kan forventes som en del av en boligs naturlige aldringsprosess / slittasje. Denne prosessen vil kunne vært påvirket i mer eller mindre grad som følge av kvalitet på utførelse av tømmer, mur og malerarbeid, samt løsninger som er valgt ved oppføring av bygninger eller rehabilitering i senere tid.

(...)

Det finnes ikke sannsynlighetsovervekt for at det skal kunne være en direkte årsakssammenheng mellom rystelser og meldte skader, andre årsaker til skader må vurderes.

Foretaket opprettholdt sitt tidligere standpunkt på bakgrunn av takstmann B sin konklusjon.

Sikrede sendte en ny klage til foretaket i juni 2022. Samtidig fremla han en skaderapport fra tømmermester C, hvor det bl.a. fremgikk følgende:

SKADEÅRSAK

Sprengning av en tomt som ligger 57 meter unna dette huset, (husvegg til husvegg), fulgte høyst sannsynlig en morenerygg av hardere granitt, uten slipp og sprekker, direkte i retning klagers hus og førte til sjokkløfting av huset, der resultatet som skrevet tidligere var at lysestake ble kastet av veggen og sprekk i modulpeisen ved siden av denne i hovedetasje. Årsaken var da, av høy sannsynlighet, at moreneryggen gikk under klagers bolig, løftet og forårsaket en knekk i gulvet i hallen i underetasjen midt i huset i tilnærmet samme retning som skaden i etasjen over fant sted.

Videre ble opplysningene i de tidligere fremlagte rapporter bestridt av tømmermester C:

Skaden som er skjedd i dette bygget kan ikke relateres til naturlige årsaker som klima og fuktforskjeller og henvisning til fjellkonstanter langt unna dette området kan ikke tas med som seriøs henvisning, da berget i dette området er kjent for å være vanskelig.

Det er henvist til rystelser målt i dagene etter at skaden skjedde. Men om man skal legge dagene etter til grunn kan vi også lese av loggene at (naboens adresse) fikk et utslag på 31,2mm kl 12:52:00 den 2 februar det tidspunktet er ikke med i målingene på skjemaet for (sikrede adresse).

Deres ekstra henvisning til at det kan riste i glass etc i skapene er langt unna at en lysestake hengene på vegg hopper opp 13mm.

Gjensidige forsikring kan ikke ta tilfølge uttalelse i forrige rapport om at sprekkdannelse i et gulv midt i et hus kan fremkomme som plutselig over hele gulvet i tiden det sprenges i nabolaget som følge av endringer i temperatur og luftfuktighet.

Sikrede sendte også inn følgende tilleggsuttalelse fra tømrmester C:

31/1 -22 Skade ble oppdaget; En vegghengt lysestake hadde falt ned. Og forårsaket skade på messingplate foran peisen og en annen opphengt gjenstand på veggen.

Sprengings entreprenør ble tilkalt til befaring morgenen etter. 1/2 -22 Entreprenør kom på befaring og innrømmet at dette nok hadde med sprengningen å gjøre og de ble enige om et minnelig oppgjør på kr 5000,- som ble fakturert og betalt.

Konklusjon; SKYLD INNRØMT. Og partene var fornøyde med løsningen.

(...) det skal mere enn rystninger som forårsaker klirring i glass-skap til for å løfte denne lysestaken opp 12-13 mm for å kunne falle ned, og med en slik rystelse/sjokk-løft, så er det rimelig å anta at en skade annet sted i huset kan ha oppstått.

Foretaket rekvirerte en ny takstmann D. Av hans skaderapport fremgikk følgende:

Årsak: Skader er oppstått som følge av indirekte påvirkning etter rystelser som er utløst pga svakheter og feil i konstruksjon/oppbygning.

(...)

Årsaken til skadene er setninger i grunnen og utløste spenninger som et resultat av rystelser etter sprengningsarbeider utført under grenseverdi i henhold til NS-8141:2001. Dette definerer vi som en indirekte skade.

Med bakgrunn i rapporten fra D, avslo foretaket erstatning under henvisning til at hovedårsaken til skaden måtte relateres til svinnsprekker og setninger eller latente spenninger.

Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 30.1.23.

Sikrede anfører at foretaket er ansvarlig for å dekke de oppståtte skader. Sikrede har fremlagt dokumentasjon på at skadene skyldes rystelser som følge av sprengningsarbeid. Det finnes ikke relevante måletall eller fakta som kan legges til grunn for foretakets avslag. I alle tre takstrapporter som foretaket har fremlagt, ser man totalt bort i fra det faktum at rystelsesmåler ikke ble montert på sikredes bolig før 2.2.22. Foretaket forsøker å underbygge avslaget med irrelevante sprengningsdata fra andre steder og tider.

Forsikringsforetaket avviser ansvar for de oppståtte bygningsskader. Dokumentasjonen som er fremlagt på saken tilsier at rystelsene fra sprengningsarbeidet ikke har vært kraftige nok til at det har oppstått en direkte sprengningsskade. Rystelsene kan derimot kan ha utløst latente spenninger/setninger i konstruksjonen. Forsikringen dekker ikke skade som skyldes setninger.

I denne saken er det fremlagt flere motstridende fagkyndige uttalelser. Når det står ord mot ord om skadeårsaken, vil det i utgangspunktet gå utover sikrede som har bevisbyrden.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket er ansvarlig for skade som følge av sprengning.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at

avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Det er fremlagt flere fagkyndige vurderinger som strider mot hverandre mht. om skaden skyldes sprengningsarbeider eller naturlige årsaker som setninger, temperaturendringer osv.

Vurderingene viser også uenighet om skadens utviklingstid; (B) konkluder med at skaden gradvis har utviklet seg over tid, mens (C) og (D) synes å mene at skaden har oppstått plutselig. Nemnda mener disse spørsmålene bør avklares ved muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Alexander Venås (forbrukerrepresentant).